

Proceedings

1st National and International Conference on Humanities and
Social Sciences

October 31, 2014, KU Home, Bangkok, THAILAND

The Importance of Humanities and Social Sciences
in the context of **ASEAN Community**

Editors

Kittisak Jermsittiparsert

Morakot Muthuta and Parinya Siriattakul



Proceedings

1st National and International Conference on Humanities and Social Science October 31, 2014, KU Home, Bangkok, THAILAND

Editors

Kittisak Jernsittiparsert

Morakot Muthuta and Parinya Siriattakul

Organizers

Political Science Association of Kasetsart University

Asian Forum on Business Education, National University of Laos

Faculty of Business Administration, Mahanakorn University of Technology

Graduated College of Management, Sripatum University

Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

Faculty of Humanities and Social Sciences, Dhonburi Rajabhat University

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University

Faculty of Humanities and Social Sciences, Uttaradit Rajabhat University

Faculty of Political Science and Law, Kalasin Rajabhat University

Department of Political Science, Srinakharinwirot University

Master of Arts Program in Politics and Governance, Chulalongkorn University

All papers included in these Proceedings were double blind peer reviewed by at least two suitably qualified experts. All publication decisions are made by the Editors on the basis of the reviews provided.

This book is copyright. Apart from any fair dealing for the purpose of private study, research, criticism or review as permitted under the copyright act, no part may be reproduced by any process without the written permission of the publisher.

Responsibility for the content of these articles rests upon the authors and not the publisher. Data presented and conclusions developed by the authors are for information only and are intended for use without independent substantiating investigations on the part of the potential user.

Copyright © 2014 by NICHSS

Proceedings of the 1st National and International Conference on Humanities and Social Science

Editors: Kittisak Jemsittiparsert, Morakot Muthuta and Parinya Siriattakul

ISBN: 978-616-278-190-2

Published by

The Political Science Association of Kasetsart University

2/433 Yoochareon Village, Soi Paholyothin 40, Senanikom, Chatuchak, Bangkok 10900, THAILAND

Email: polsci.association.kasetsart@gmail.com

Facebook: [facebook.com/Political.Science.Association.KU](https://www.facebook.com/Political.Science.Association.KU)

	Page
<p>Communication Guidelines and Strategies of Local Administration toward Re-Branding: Cases Study of Local Administration in the Central Part of Northeastern Region <i>Phimlikid Kaewhanam</i></p>	88
<p>A Strategic Intellectual Capital and Market Model for Thai Apparel of Fashion Business to ASEAN Market <i>Prin Laksitamas and Siwarat Na Prathum</i></p>	96
<p>The Study of Using ASEAN Conflict Settlement Mechanisms in Solving the South China Sea Dispute <i>Vanly Seng</i></p>	104
<p>A Study of Food Safety and Nutrition from Cooked to Order <i>Kanokporn Krutpapan and Dr.Aphacha Jindaprasert</i></p>	114
<p>The Role and Function in Public Sphere of Mass Media and New Media about Politics Communication of Thai Society <i>Kritchana Santawee</i></p>	122
<p>The Factors Choice of Using Inventory Valuation Policy and the Impact on Financial Ratios Listed Company in the Market for Alternative Investment (MAI) <i>Kanyapat Aroonrat</i></p>	131
<p>The Historical Background and Significance of “Baan Hollanda” in Phranakhon Si Ayutthaya <i>Kampol Champapan</i></p>	139
<p>The Dispute and Problem of the Thai Local Administration Management <i>Jariya Chatasuwatjananon</i></p>	146
<p>Improvement Guidelines for the Management of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University <i>Jantima Tamee and Dr.Pisak Kalyanamitra</i></p>	156

ปัจจัยการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ และผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงิน
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)
The Factors Choice of Using Inventory Valuation Policy
and the Impact on Financial Ratios Listed Company
in the Market for Alternative Investment (MAI)

กัญญาพัชญ์ อรุณรัตน์*

Kanyapat Aroonrat

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ และผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงิน มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1.ศึกษาปัจจัยที่มีต่อการเลือกนโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ 2.เปรียบเทียบผลกระทบจากการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือต่ออัตราส่วนทางการเงิน กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินปี 2552-2556 ในการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ ใช้สถิติ Chi-square Test และในการเปรียบเทียบผลกระทบจากการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือต่ออัตราส่วนทางการเงิน ใช้สถิติ t-Test

จากการศึกษา ปัจจัยการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ พบว่า ประเภทอุตสาหกรรม และขนาดของกิจการเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย แต่ปัจจัยทางด้านผลตอบแทนผู้บริหาร และจำนวนคณะกรรมการบริษัท ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือสำหรับในด้านผลกระทบจากการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย มีผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 อัตราส่วน

คำสำคัญ: อัตราส่วนการเงิน

Abstract

The study of the factors choice of using inventory valuation policy and the impact on financial ratios have the purpose is to study the factors affecting the choice of inventory valuation policy and comparison of the effects of selection policy for inventory valuation. The populations in the study are Listed Company in the Market for Alternative Investment (MAI) has collected data from the financial

* นิสิต หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม; Email: kanyapat.ying1960@gmail.com

statements on 2009-2013 for hypothesis testing. The statistics use for factors choice of using inventory valuation policy is Chi-square Test and comparison of the effects of selection policy for inventory valuation is t-Test.

From the study factors choice of using inventory valuation policy found that type of industry and size of business are factors affecting the choice of inventory valuation policy First-in First-out and Weighted-average method. But factors in compensation of management and number of company board no influence on the factors choice of using inventory valuation policy for affecting the choice of inventory valuation policy First-in First-out and Weighted-average method have affected financial ratios all four ratios.

Key Word: Financial Ratios

บทนำ

ในการตัดสินใจทางธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้า การกู้ยืมเงินหรือการลงทุนซื้อหุ้น สิ่งหนึ่งที่จะใช้ในการประกอบการตัดสินใจ คือ งบการเงินของกิจการ เมื่องบการเงินมีความสำคัญ ผู้บริหารของกิจการต้องการให้งบการเงินแสดงอัตราส่วนทางการเงินหรือผลการดำเนินงานที่ดี เพื่อที่จะได้รับโอกาสที่จะขยายธุรกิจเพิ่มขึ้น งบการเงินจัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งนอกจากจะให้ข้อมูลแก่กลุ่มผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้า เจ้าหนี้อื่น และสาธารณชน เป็นต้น และยังสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร อาจดูได้จากผลตอบแทนของผู้บริหารจะได้รับว่าผลตอบแทนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผลของการปฏิบัติงาน และในปัจจุบันมีแนวทางเลือกให้ถือปฏิบัติหลายวิธีการบัญชี และสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ขัดต่อหลักการบัญชีรับรองทั่วไป เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 สินค้าคงเหลือ การตีราคาสินค้าคงเหลือต้องตีตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

ซึ่งการอนุญาตให้บริษัทสามารถนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกันมาใช้ได้ตามความเหมาะสมของสภาพธุรกิจ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารเลือกใช้วิธีบัญชีเพื่อวัตถุประสงค์ใดประสงค์หนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายงานการเงินขาดลักษณะเชิงคุณภาพไป ดังนั้น ผู้ใช้งบการเงินควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารในการเลือกใช้นโยบายบัญชี และผลกระทบที่มีต่องบการเงินของแต่ละกิจการก่อนนำงบการเงินไปใช้เพื่อการประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจการที่มาตรฐานการบัญชี กำหนดแนวทางการปฏิบัติการตีราคาสินค้าคงเหลือที่สามารถให้ผู้บริหารเลือกนโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือได้ตามความเหมาะสมของธุรกิจ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสงสัยว่า ปัจจุบันบริษัทในประเทศไทยใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีใด ผู้วิจัยจึงได้เลือกที่จะศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีใด และปัจจัยใดที่เป็นเหตุให้เลือกรูปวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัย 4 ด้าน คือ ด้านประเภทอุตสาหกรรม ด้านขนาดของกิจการ ด้านผลตอบแทนผู้บริหาร และด้านจำนวนคณะกรรมการบริษัท และยังได้ศึกษาผลกระทบจากเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือที่แตกต่างกัน จะส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงินหรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อการเลือกนโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย

2. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบจากการเลือกใช้นโยบายสินค้าคงเหลือ ด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย

วิธีการวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) เกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือและอัตราส่วนทางการเงินโดยเก็บข้อมูล คือ สินทรัพย์รวม กำไรสุทธิ ส่วนของผู้ถือหุ้น จำนวนคณะกรรมการของบริษัท สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน กำไรขั้นต้น ขายสุทธิ ต้นทุนขาย สินค้าคงเหลือ หนี้สินรวม

2. ทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย โดยใช้สถิติทดสอบ Chi-square Test

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย โดยใช้วิธีการจับคู่ พิจารณาจากสินทรัพย์เฉลี่ย 5 ปีแต่ละคู่ต้องมีสินทรัพย์เฉลี่ยต่างกันไม่เกินร้อยละ 30 เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อน และทำการทดสอบโดยใช้ t-Test

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ สวัสดิ์ พุ่มภักดี, วันชัย ประเสริฐศรี และ ประภัสสร กิตติมนิรม (2550: 121) ได้กล่าวไว้ว่า สินค้าคงเหลือ (inventory) หมายถึง สินค้าสำเร็จรูป ซึ่งซื้อมาเพื่อขายให้กับลูกค้าและมีส่วนที่เหลือนอยู่ในวันสิ้นงวด ส่วนกิจการประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม สินค้าคงเหลือประกอบด้วย

- 1.1 สินค้าสำเร็จรูป หมายถึง สินค้าที่ผลิตสำเร็จแล้วยังจำหน่ายไม่หมด หรือเป็นของที่ทำหรือผลิตสำเร็จไว้เพื่อขาย คงเหลืออยู่ในวันปิดบัญชี

- 1.2 สินค้าระหว่างผลิต หรืองานระหว่างทำ หมายถึงของที่ทำหรือผลิตสำเร็จบางส่วนและต้องการผลิตเพิ่มเติมก่อนที่จะนำออกขาย ซึ่งประกอบด้วยวัตถุดิบค่าแรงทางตรงและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิต

- 1.3 วัตถุดิบ หมายถึง วัตถุดิบที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการผลิต อันเป็นส่วนผสมหรือส่วนประกอบอันสำคัญในการทำหรือผลิตสินค้าสำเร็จรูป แต่ยังไม่ได้ใช้ คงเหลือจากการผลิตในวันสิ้นปี

- 1.4 วัสดุโรงงาน หมายถึง วัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ ที่ซื้อมาเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตสินค้าหรือเป็นส่วนน้อยที่ใช้ในการทำหรือผลิตสินค้าสำเร็จรูป อาจเป็นส่วนผสมหรือส่วนประกอบก็ได้ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับใช้เดินเครื่องจักร เมื่อใช้ไม่หมดเหลืออยู่ถือเป็นสินค้าคงเหลือจำพวกหนึ่ง เพราะวัสดุโรงงานเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง) เรื่องสินค้าคงเหลือ ได้ให้คำยาม สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ (1) มีไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติ (2) อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย (3) อยู่ในรูปของวัตถุดิบหรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการ

2. การตีราคาสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุน (Cost Basis of Inventory Valuation) สินค้าสำเร็จรูป หรือวัตถุดิบในกิจการอุตสาหกรรม ที่เหลืออยู่เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีหรือสิ้นงวดจะต้องมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือและตีราคาคำนวณหามูลค่าของสินค้าที่เหลืออยู่ ณ วันสิ้นงวดบัญชี โดยปกติแล้วการคำนวณหามูลค่าหรือราคาของสินค้าคงเหลือกิจการจะต้องมีการตีราคาสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุน หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ เมื่อสิ้นงวดบัญชีกิจการต้องมีการตีราคาสินค้าคงเหลือซึ่งจะต้องเลือกระหว่างราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (ราคาตลาด) โดยนำราคาทั้ง 2 ประเภทมาเปรียบเทียบกับซึ่งราคาไหนต่ำจะต้องใช้ราคานั้นเป็นสินค้าคงเหลือของกิจการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วราคาของสินค้าคงเหลือของกิจการมักจะมี

ราคาทุนต่ำกว่าราคาตลาด ดังนั้นการตีราคาสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชีกิจการส่วนใหญ่จะตีราคาสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุนซึ่งมีวิธีการตีราคาหลายวิธี (สมเดช โรจนคุรีเสถียร และคณะ, 2554: 102-119) มีดังต่อไปนี้

2.1 วิธีเข้าก่อน- ออกก่อน (First-In, First-out Method or FIFO)

การตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีนี้จะคำนวณหาว่า สินค้าที่ซื้อหรือผลิตได้ก่อนย่อมจะถูกขายออกไปก่อนและสินค้าคงเหลือจะเป็นสินค้าที่ซื้อหรือผลิตได้ครั้งล่าสุดตามลำดับ วิธีนี้เหมาะสำหรับกิจการที่ไม่ต้องการให้สินค้าซื้อไว้ครั้งแรกเก็บไว้นานเกินไป ซึ่งอาจจะทำให้สินค้านั้นเสื่อมคุณภาพได้หากไม่ขายออกไปก่อน สินค้าประเภทอุปโภคหรือบริโภคที่เก็บได้ไม่นาน มีอายุหรือระยะเวลาในการเก็บรักษาจึงเหมาะสมที่จะเลือกการตีราคาสินค้าคงเหลือโดยวิธีนี้

2.2 วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted-Average Method)

การตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีนี้จะคำนวณจากราคาทุนของสินค้าที่มีไว้ขายต่อหน่วยเท่ากับราคาทุนทั้งหมดของสินค้าที่กิจการได้ซื้อมาซึ่งรวมสินค้าคงเหลือต้นงวดด้วยหารด้วยจำนวนหน่วยของสินค้าทั้งหมดที่มีไว้เพื่อขาย วิธีนี้จะใช้กับกิจการเลือกวิธีบันทึกบัญชีสินค้าแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method) เท่านั้น

2.3 วิธีเฉพาะเจาะจง (Specific Identification Method)

การตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีนี้จะคำนวณจากสินค้าที่สามารถแยกออกได้อย่างชัดเจนว่า สินค้าชนิดใดซื้อเข้ามาเมื่อใดราคาเท่าไร ก็ให้ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาที่แท้จริงของแต่ละประเภทที่เหลืออยู่ ดังนั้น เมื่อกิจการขายสินค้าออกไปก็จะต้องทราบในทันทีว่า สินค้าที่ขายเป็นสินค้าตัวใด ราคาที่ซื้อเข้ามาเท่าไร เหมาะกับกิจการที่ซื้อสินค้าแต่ละครั้งมีจำนวนไม่มาก และมีขนาดใหญ่ ราคาค่อนข้างสูง เช่น รถยนต์ เครื่องจักร ขนาดใหญ่

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ พบว่า ผลงานวิจัยของ วัลลภ เผ่านกรบ (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน และวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยได้ทำการศึกษา 3 ปัจจัย คือ ประเภทอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการ และสัดส่วนหนี้สินในโครงสร้างเงินทุน โดยเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า ประเภทอุตสาหกรรมและขนาดของกิจการมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก แต่ปัจจัยด้านสัดส่วนหนี้สินในโครงสร้างเงินทุนไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือดังกล่าว และผลงานวิจัยของ สุริยา สุขขา (2547) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บรวบรวมข้อมูลปี พ.ศ.2541-2545 ศึกษาปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านขนาดของกิจการและปัจจัยด้านกลุ่มอุตสาหกรรม ผลการศึกษา พบว่า บริษัทขนาดใหญ่และบริษัทขนาดเล็ก เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และตามปัจจัยด้านกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า การเลือกใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือของกลุ่มอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และยังได้ทำการศึกษาผลการวิจัยของ Neihaus (1989) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือและโครงสร้างของเจ้าของของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่าผู้บริหารที่มีความเป็นเจ้าของสูง จะเลือกใช้วิธีเข้าหลังออกก่อน ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้รายงานผลกำไรต่ำ แต่ประหยัดภาษี ในขณะที่ผู้บริหารที่มีความเป็นเจ้าของต่ำจะเลือกใช้วิธีเข้าหลังออกก่อน และผลงานวิจัยของ Dopuch and Pincus (1988) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวเลขทางบัญชีและอัตราส่วนทางการเงินระยะยาว ของกิจการที่ได้ใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนเปรียบเทียบกับวิธีเข้าหลังออกก่อน ผลการศึกษาพบว่า วิธีเข้าหลังออกก่อนมีความสัมพันธ์ต่อการประหยัดภาษีมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Cushing and LeClere (1992) ได้ศึกษาวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือเข้าก่อนออกก่อน และวิธีเข้าหลังออกก่อน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงปี ค.ศ.1975-1984 ผลการศึกษา พบว่าบริษัทที่ใช้วิธีเข้าหลังออกก่อนมีการประหยัดภาษี ได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ปัจจัยในการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือในด้านประเภทอุตสาหกรรม ด้าน ขนาดกิจการ ด้านสัดส่วนโครงสร้างเงินทุน ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ เช่น ผลตอบแทนผู้บริหาร ซึ่ง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยของ กันยารัตน์ เสกสรรพานิช (2542) ได้สำรวจการเลือกใช้นโยบายการตราราคาสินค้าคงเหลือและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้นโยบายการตราราคาสินค้าคงเหลือกับปัจจัยด้านการให้ผลตอบแทนกับผู้บริหาร ซึ่งเป็นแนวคิดภายใต้ทฤษฎีการบัญชีผลประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนผู้บริหาร กิจกรรมส่วนใหญ่ เลือกใช้นโยบายการตราราคาสินค้าคงเหลือวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมากที่สุด

3. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis) การวิเคราะห์อัตราส่วน สามารถแบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ เพื่อให้ผู้วิเคราะห์งบการเงินสามารถวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการดังนี้

3.1 การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratio)

3.2 ความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

3.3 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency Ratio)

3.4 อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Leverage Ratio or Financial Ratio)

จากการทบทวนวรรณกรรม เกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการตราราคาสินค้าคงเหลือมีผลกระทบต่อฐานะการเงินพบว่า ผลงานของ วัลลภ เผ่านกรบ (2552) ได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการตราราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีผลกระทบต่ออัตรากาไรสุทธิของสินค้าและอัตราส่วนกำไรขั้นต้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินตั้งแต่ปี 2548-2550 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในช่วงที่ทำการศึกษ การเลือกใช้นโยบายการตราราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน และวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ไม่มีผลกระทบต่ออัตรากาไรสุทธิของสินค้าคงเหลือและอัตราส่วนกำไรขั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญ และผลงานวิจัยของ สวัสดิ์ เสถียรเสพย์ (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 ปี คือ พ.ศ.2534-พ.ศ.2538 จากการศึกษาเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทพัฒนาที่อยู่อาศัยในตลาดหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทแต่ละขนาดมีอัตราส่วนทางการเงินไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อัตราส่วนด้านจำนวนเท่าส่วนผลตอบแทนต่อดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายประจำ อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ที่ขนาดของบริษัทมีผลต่ออัตราส่วนดังกล่าว และผลงานวิจัยของ จักรวุฒิ ขอบพิเพียร (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบจากวิธีการตราราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุน โดยวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน และวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ที่มีต่อสภาพคล่องความสามารถในการขายสินค้า และความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการเปรียบเทียบแบ่งเป็น 2 ระดับ และ 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ระดับ 1 คือ ระดับรวมทุกบริษัทของทุกอุตสาหกรรม จะใช้บริษัททั้งหมดของประชากรทำการศึกษาและเปรียบเทียบ โดยใช้วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน จำนวน 97 บริษัท และวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจำนวน 135 บริษัท ระดับ 2 คือ ระดับแยกตามประเภทอุตสาหกรรม จะใช้ตัวอย่างจาก 18 ประเภทอุตสาหกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบการวิเคราะห์ประกอบอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญในการแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานกิจการ และความอยู่รอดของกิจการได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนฉัปล้น อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราผลตอบแทนขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลการศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ t-test ระดับรวมทุกบริษัทของทุกอุตสาหกรรม พบว่า วิธีตราราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุนโดยวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน และวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก มีผลกระทบต่อทุกอัตราส่วนและทุกช่วงเวลาการศึกษา โดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ยกเว้นอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนทุกช่วงเวลา และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย เปรียบเทียบผลกระทบการเลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานในการศึกษา 8 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผลการทดสอบปัจจัยด้านประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐานที่ 2 ผลการทดสอบปัจจัยด้านขนาดของกิจการ ซึ่งวัดขนาดของกิจการด้วย สินทรัพย์รวม ปี 2552-2556 พบว่า ขนาดของกิจการขนาดเล็ก และกิจการขนาดใหญ่ มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยซึ่งเป็นไป ตามสมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐานที่ 3 ผลการทดสอบปัจจัยด้านผลตอบแทนผู้บริหาร โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2552-2556 พบว่า ผลตอบแทนผู้บริหาร สูง และผลตอบแทนผู้บริหาร ต่ำ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐานที่ 4 ผลการทดสอบปัจจัยด้านจำนวนคณะกรรมการบริษัท พบว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐานที่ 5 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนระหว่าง บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อน ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน พบว่า กิจการที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน ($\bar{X}=1.76$) มีค่าเฉลี่ย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ต่ำกว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย ($\bar{X}=3.29$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ระหว่าง บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อน ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว พบว่า กิจการที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน ($=1.05$) มีค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ต่ำกว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย ($=2.03$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 7 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนกำไรขั้นต้น ระหว่าง บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อน ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน พบว่า กิจการที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน ($\bar{X}=18.42$) มีค่าเฉลี่ย อัตราส่วนกำไรขั้นต้น ต่ำกว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย ($\bar{X}=27.26$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 8 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอัตรากาหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ระหว่าง บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อน ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตรากาหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ พบว่า กิจการที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน ($\bar{X}=3.74$) มีค่าเฉลี่ย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ต่ำกว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราราคาคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย ($\bar{X}=6.31$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ ผู้ใช้งบการเงินควรตระหนักถึงปัจจัยทางด้านประเภทอุตสาหกรรม เนื่องจากในการศึกษาคั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านประเภทอุตสาหกรรมและขนาดของกิจการ มีอิทธิพลอย่างมีสาระสำคัญต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัลลภ เฝ้านกรบ (2552) พบว่า ประเภทอุตสาหกรรม และขนาดของกิจการ มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย แต่สำหรับปัจจัยทางด้านผลตอบแทนผู้บริหาร และจำนวนคณะกรรมการบริษัท ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย อาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ อาทิเช่น ในการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือคณะกรรมการอาจไม่ได้เป็นผู้กำหนดหรือตัดสินใจในการเลือกใช้ ดังนั้น จำนวนคณะกรรมการบริษัทที่มีจำนวนมากหรือจำนวนน้อยจึงไม่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ และผลตอบแทนของผู้บริหาร ก็ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ เพราะไม่ว่าผู้บริหารจะได้ผลตอบแทนมากหรือน้อยก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ เพราะการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ ต้องคำนึงถึงประเภทของสินค้าคงเหลือเป็นสำคัญ เป็นต้น

ในการเปรียบเทียบผลกระทบต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย ที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน ผลการวิจัย พบว่า บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน และวิธีถัวเฉลี่ย มีผลกระทบต่อ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนกำไรขั้นต้น และอัตรากาไรหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ เป็นไปตามข้อสมมติฐานงานวิจัย อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จักรวุฒิ ซอบพิเพียร (2542) พบว่า การเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือที่แตกต่างกัน จะส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงิน ทุกช่วงเวลา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เหตุผลอาจเกิดจาก ข้อมูลที่นำมาศึกษานั้นอยู่ในช่วงราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จนสามารถส่งผลกระทบต่อตัวเลขในงบการเงินได้ ดังนั้น ผู้ใช้งบการเงินควรตระหนักถึงสถานการณ์ราคาไว้เป็นสำคัญ ในการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย

เอกสารอ้างอิง

- กันยารัตน์ เสกสรรพาณิช. 2542. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับนโยบายการบัญชี กับนโยบายการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายใต้ทฤษฎี Positive Accounting. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- จักรวุฒิ ซอบพิเพียร. 2542. การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบจากวิธีการตีราคาสินค้าตามราคาทุน โดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน และวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วัลลภ เฝ้านกรบ. 2552. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือและผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงิน กรณีศึกษา: บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สวัสดี พุ่มภักดี, วันชัย ประเสริฐศรี และประภัสสร กิตติมนโรรม. 2550. การบัญชี ชั้นกลาง 1. กรุงเทพฯ: พัฒนาวิชาการ.
- สาวตรี เสถียรเสนย์. 2541. การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทพัฒนาที่อยู่อาศัยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สิริยา สุขชา. 2547. นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมเดช โจรจน์ศิริเสถียร และคณะ. 2554. ปัญหาในการจัดทำบัญชีและภาษีอากรของสินค้าคงเหลือ รายงานสินค้าและ
วัตถุดิบ. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ เพรส.

Cushing, B. & Lwclere, M. 1992. "Evidence on the Determinants of Inventory Accounting Policy Choice."

The Accounting Review 67: 355-366.

Dopuch, N. & Pincus, M. 1988. "Evidence on the Choice of Inventory Accounting Methods: LIFO versus

FIFO." **Journal of Accounting Research** 26 supplement: 28-59.

Neihaus, G. 1989. "Ownership Structure and Inventory Method Choice." **The Accounting Review** LXIV (2):

269-284.